

Rekenkamer Wageningen

Jaarverslag 2020 – Jaarplan 2021

Maart 2021

Alle producten van de Rekenkamer zijn te vinden op de website van de gemeente Wageningen: <https://www.wageningen.nl/Bestuur/Gemeenteraad/Rekenkamer>

Voor informatie over de Rekenkamer en / of de onderzoeken kunt u zich wenden tot de secretaris van de Rekenkamer Wageningen, Ingrid Spoor, imtspoor@gmail.com, tel. 06-20475714.

INHOUD

Rol en invulling Rekenkamer	4
Onderzoeken 2020	5
Overige activiteiten	6
Plannen 2021	7

Rol en invulling Rekenkamer

De Rekenkamer neemt een onafhankelijke positie in en biedt de gemeenteraad een extra handvat zijn controlerende taak uit te voeren. De Rekenkamer is onafhankelijk in de keuze welke onderzoeken uitgevoerd worden. De raad, raadsleden en inwoners van Wageningen kunnen gemotiveerde verzoeken tot het verrichten van onderzoek(en) indienen. De Rekenkamer toetst deze verzoeken en neemt daarover een gemotiveerd besluit.

De doelstelling van de Rekenkamer is het bevorderen van de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gemeentelijk handelen en de publieke verantwoording over het gemeentelijk handelen.

Het functioneren van de Rekenkamer is gereguleerd in de Verordening Rekenkamer Wageningen 2003. Sinds april 2013 bestaat de Rekenkamer uit drie externe leden. Alle leden worden voor een periode van drie jaar benoemd en kunnen na een eerste benoeming nog twee keer herbenoemd worden. In 2016 is de verordening voor het laatst gewijzigd en vastgesteld.

De Rekenkamer wordt ondersteund door een externe secretaris.

Voor het uitvoeren van grotere onderzoeken wordt altijd een gespecialiseerd onderzoeksbureau ingehuurd. Vooronderzoek en kleine onderzoeken worden meestal in eigen beheer uitgevoerd.

Eind 2020 is de samenstelling van de Rekenkamer als volgt:

De heer A. Beenen	lid sinds mei 2019 – voorzitter sinds oktober 2019
De heer R. van Druenen	lid sinds oktober 2019
Mevrouw H. Lamers	lid sinds september 2018

De heer P. Bosch ondersteunde in 2020 als secretaris de Rekenkamer (is geen lid).
Per 1 januari 2021 ondersteunt mevrouw I. Spoor de Rekenkamer.

In 2020 was een budget van € 49.192 beschikbaar, zowel voor het functioneren van de Rekenkamer zelf, alsook voor het uitvoeren van onderzoek, het inhuren van externen, de vergoedingen voor de externe leden en de ondersteuning van de Rekenkamer. De uitgaven in 2020 bedroegen € 55.109. Daarmee wordt het jaar 2020 afgesloten met een tekort van € 5.917. Daar staat tegenover dat de Rekenkamer in de periode 2012-2019 gemiddeld een onderschrijding had van ongeveer € 5000,-. De extra kosten in 2020 werden met name veroorzaakt door het feit dat twee externe onderzoeksbureaus betaald moesten worden voor het uitvoeren van de onderzoeken naar klimaatbeleid en Welsaam.

De Rekenkamer stelt ieder jaar een onderzoeksplan voor het komende jaar op, rekening houdend met de specifieke onderzoeken die de accountant instelt, alsmede onderzoeken die het College van Burgemeester en Wethouders heeft gepland. Tevens worden periodiek gesprekken met de fracties gevoerd over mogelijke onderwerpen voor onderzoek.

Afstemming vindt onder andere plaats tijdens een jaarlijks overleg met burgemeester, gemeentesecretaris en griffier.

De Rekenkamer stelt elk jaar vóór 1 april een verslag op van haar werkzaamheden over het voorgaande jaar. De onderzoeksplannen, de rapporten en de jaarverslagen zijn openbaar en via de website van de gemeente Wageningen beschikbaar.

Jaarverslag over 2020 en onderzoeksplan voor 2021 zijn in dit document samengebracht.

Onderzoeken 2020

Besluitvorming

De Rekenkamer heeft in 2019 onderzoek gedaan naar 'Inhuur externen' en heeft de resultaten daarvan aangeboden aan de raad. In januari 2020 is het rapport behandeld in de raadsvergadering en heeft de Raad besloten om de aanbevelingen van de Rekenkamer over te nemen. Het College heeft toegezegd om deze aanbevelingen in de strategische HR-visie mee te nemen.

Vervolg:

De gemeente Wageningen geeft aan dat in 2020 de eerste stappen zijn gezet voor de opvolging van de aanbevelingen uit het rekenkamerrapport 'Inhuur externen', zodat de sturing op externe inhuur sterker wordt en de gemeente meer inzicht krijgt in de kwalitatieve en kwantitatieve opbouw van het personeelsbestand. Deze stappen zijn:

- Een aantal aanpassingen in het inhuurproces ter verbetering van het interne toezicht, inzicht en besluitvorming bij inhuur;
- ten behoeve van meer transparantie over 'inhuur' zijn een aantal kengetallen in de jaarrekening opgenomen;
- met hulp van een extern deskundige zal in 2021 een (praktisch) instrument 'Strategische Personeelsplanning ontwikkeld worden.

Onderzoek afgerond in 2020

Klimaatbeleid

De Rekenkamer heeft in de periode november 2019 tot april 2020 een onderzoek laten uitvoeren naar het klimaatbeleid van de gemeente Wageningen door het Instituut voor Milieuvraagstukken (IVM). De doelstelling van het onderzoek was inzicht te verschaffen in de doeltreffendheid van het door de gemeente Wageningen gevoerde beleid op het gebied van klimaatbeheersing en –adaptatie in de periode 2008-2019.

De belangrijkste conclusies uit het onderzoek zijn dat Wageningen op veel vlakken een effectief klimaatbeleid voert en op een aantal terreinen een voortrekkers- en voorbeeldrol vervult, maar tegelijkertijd dat het huidige beleid tekort schiet om in 2030 de doelstelling 'klimaatneutraal' te halen. Daarnaast beschikt Wageningen over een goede positie als het gaat om de betrokkenheid van doelgroepen, kennis en een 'groengezinde' bevolking. Verder beperken de beschikbare middelen (budget en personeel) de gemeente in de uitvoering van haar plannen en kan de Raad de kaderstellende en controlerende rol niet goed uitvoeren door de wijze van rapporteren over de resultaten van het klimaatbeleid. De aanbevelingen van de Rekenkamer zijn door de Raad overgenomen en de Raad heeft het college verzocht om deze in de herijking van het klimaat te verwerken.

Vervolg:

De Rekenkamer heeft vernomen dat de ambtelijk organisatie aan de slag is gegaan met de aanbevelingen. Er zal onder andere een startdocument worden opgesteld met een voorstel voor monitoring. De raad zal in de eerste helft van 2021 worden betrokken bij de herijkingsplannen. De raad kan dan beoordelen of de aanbevelingen uit het Rekenkamer-onderzoek voldoende zijn meegenomen in de herijking van het klimaatbeleid.

In het najaar dienen de herijkingsplannen te worden vastgesteld.

Onderzoek opgestart in 2020 – afronding in 2021

Welsaam

In 2017 heeft het samenwerkingsverband Welsaam de aanbesteding voor de uitvoering van preventieve hulp en ondersteuning uit het Beleidskader Samen Wageningen gewonnen. De uitvoering is in 2018 gestart. Welsaam is inmiddels meer dan twee jaar actief. De Rekenkamer heeft een onderzoek laten uitvoeren naar de doeltreffendheid en de doelmatigheid van dit samenwerkingsverband. Dit onderzoek is door onderzoeksbureau Regioplan uitgevoerd. Het onderzoek was enerzijds gericht op inzicht in de doeltreffendheid en doelmatigheid van het samenwerkingsverband Welsaam voor wat betreft preventieve hulp en ondersteuning en anderzijds op de mate waarin de verantwoordingsinformatie van Welsaam sturing door de gemeenteraad mogelijk maakt. Het onderzoek is in mei gestart.

Het feitelijke onderzoek is eind 2020 afgerond. De resultaten van het onderzoek worden in het eerste kwartaal van 2021 aangeboden aan de Raad.

Meldingen openbare ruimte (DoeMee-onderzoek NVRR)

Jaarlijks faciliteert de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissie (NVRR) onderzoek ten behoeve van de leden. Deze worden 'DoeMee-onderzoeken' genoemd. De Rekenkamer Wageningen heeft besloten in 2020 deel te nemen aan dit DoeMee-onderzoek gericht op 'meldingen openbare ruimte'.

Vanuit maatschappelijk perspectief is onderzoek naar meldingen openbare ruimte van belang. Indien burgers tekortkomingen constateren in de openbare ruimte (bijvoorbeeld zwerfafval, verontreiniging of onvoldoende verlichting), kunnen zij daarvan melding doen bij de gemeente. Vervolgens is het zaak dat de gemeente adequaat op de melding reageert op de melding van de gesignaleerde gebreken. Voor gemeenten is het daarom belangrijk om over een werkende procedure te beschikken om adequaat op meldingen van tekortkomingen in de openbare ruimte te kunnen reageren.

Het doel van het onderzoek is om inzicht te geven in de wijze waarop de gemeente Wageningen beleidsmatig en organisatorisch vorm geeft aan de afhandeling van Meldingen Openbare Ruimte, tot welke resultaten dit beleid leidt en op welke wijze hierover wordt gerapporteerd aan de raad? In het onderzoek wordt een vergelijking gemaakt tussen alle deelnemende gemeenten.

Het onderzoek is uitgevoerd door onderzoeksbureau PBLQ en werd door de NVRR gefinancierd. De Rekenkamer werkt in het eerste deel van 2021 aan een korte onderzoeksrapportage over de specifieke Wageningse situatie en verwacht deze voor de zomer van 2021 aan de raad aan te bieden.

Overige Activiteiten

De Rekenkamer heeft in 2020 in totaal 9 keer regulier vergaderd, waarvan twee keer fysiek en zeven keer digitaal.

Ruud van Druenen (lid) heeft in 2020 deelgenomen aan de introductie cursus en aan de verdiepende P&C cyclus module van de NVRR. Binnen de NVRR is hij op persoonlijke titel lid

van het Ontwikkelteam, dat zich inzet voor verdere professionalisering van lokale Rekenkamer(commissie)s.

Alle publicaties van de Rekenkamer worden op de website van de gemeente Wageningen geplaatst. Alle gepubliceerde rapporten zijn door iedereen te downloaden, ook via de website van de NVRP (Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies – www.nvrr.nl).

Sinds 2014 heeft de Rekenkamer periodiek contact met o.a. collega's uit Ede, Veenendaal, Rhenen en Renkum. Daar waar samenwerking voor de hand ligt zal men elkaar opzoeken.

In 2020 heeft de Rekenkamer een nieuwe secretaris/onderzoeker geworven. Paul Bosch is met ingang van 1 januari 2021 met pensioen gegaan. Hij is opgevolgd door Ingrid Spoor.

Plannen 2021

Afronding onderzoek Meldingen Openbare ruimte

Afronding onderzoek Welsaam

Nieuwe onderzoeken voor 2021

Naast het afronden van de onderzoeken 'Meldingen Openbare Ruimte' en het onderzoek naar 'Welsaam' gaat de Rekenkamer in 2021 doorwerkingsonderzoeken en één groot onderzoek opstarten:

- **Doorwerkingsonderzoeken**
De Rekenkamer zal onderzoeken op welke wijze de aanbevelingen van onderzoeken uit de laatste jaren hun doorwerking in beleid hebben gekregen. De Rekenkamer zal na een informatief gesprek met de gemeente een definitieve keuze maken in de onderwerpen, waarbij nadrukkelijk zal worden gekeken naar de vraagstukken die in de fractiegesprekken zijn genoemd.
- **Ruimtelijk beleid**
Mede op basis van de gesprekken met de fracties zal specifiek aandacht besteed worden aan de uitvoering van ruimtelijke plannen. De realisatie van de structuurvisie 2014 zal waarschijnlijk als uitgangspunt dienen, waarbij ook deelonderwerpen van ruimtelijk beleid aan bod kunnen komen. Daarbij zal ook aandacht besteed worden aan de nieuwe omgevingsvisies en de nieuwe omgevingswet. Het nog uit te voeren vooronderzoek heeft onder andere als doel om tot een gepaste afbakening te komen.
- **Besluitvormingsprocessen**
Hierbij zal vanuit verschillende perspectieven gekeken worden of de wijze waarop de besluitvormingsprocessen de raad in staat stellen haar sturende en controlerende taak goed uit te voeren. Daarbij zal aandacht besteed worden aan de kwaliteit van raadsvoorstellen, de werkwijze van de raad, het vergadermodel van de raad, de rol van de raad bij cocreatie en participatieve besluitvorming met inwoners. Het nog uit te voeren vooronderzoek heeft onder andere als doel om tot een gepaste afbakening te komen.

In de eerste helft van 2021 zullen eerst vooronderzoeken naar bovengenoemde onderwerpen uitgevoerd worden, waarna in de tweede helft van 2021 in ieder geval één onderzoek kan starten.

De Rekenkamer heeft voor het invullen van het onderzoeksplan 2021 overleg gevoerd met de fracties. Hoewel de Rekenkamer onafhankelijk is en zelf bepaalt welke onderzoeken worden uitgevoerd, zijn de ideeën en vragen uit de fractie-overleggen meegenomen in de keuze die de Rekenkamer heeft gemaakt voor het onderzoeksplan.